

et andet Punkt, som jeg skal tillade mig at berøre. I Lovforslagets § 1 er der sagt, at de militære Kjørsler, som ere udførte i Aarene 1848—51, skulle betales ifølge denne Lov, dog med Undtagelse af de Kjørsler, som maae ansees at være afgivne frivilligen, og fremdeles med Undtagelse af de Kjørsler, som allerede ere „erstattede af Statskassen“; jeg troer, det vilde være ønskeligt, om Regjeringen vilde oplyse, hvilke disse Kjørsler ere, som allerede ere erstattede af Statskassen, og efter hvilke Principer denne Erstatning er udredet.

Indenrigsministeren: Jeg kan heller ikke Andet end ønske, at det maa komme under Thingets Overveelse, om der bør indrømmes større Godtgjørelse; det kan jo ikke nægtes, hvad den ærede sidste Taler yttrede, at den Godtgjørelse, der nu fra Regjeringens Side er foreslaaet, er ringe og ringere end den, som tidligere er blevet ydet i forskjellige Tilfælde; men jeg skal, foruden at henvise til Motiverne, bemærke, at naar Kjøbstæderne og navnlig den Kjøbstad, hvor den ærede Rigsdagsmand er valgt, maa finde sig meest brøstholden ved Loven, da er det grundet deri, at Kjøbstæderne have forskaanet deres Indvaanere for den Ulempe at præstere Kjørsler in natura (Hør!). Det maa nemlig vel erindres, at det Tab, som skal vederlægges ved denne Erstatning, paa en Maade kan siges for Andre, der have ydet Kjørsler in natura, nu kun at eksistere i en meget ringe Grad; disse Kjørsler have ikke foranlediget Forøgelse af deres Hestehold; rigtignok have de foranlediget endeel Slid og nogle Udgifter, navnlig til Karlens Underhold paa Reiserne, men forøvrigt soles nu dette Onde i det Hele taget ikke længere synderligt af dem, der have præsteret Kjørsler in natura. De Kjøbstæder, der have leiet Bognmænd og betalt dem efter Bognmandstaxt, eller hvad der maa ske endog for en Deel er Tilfældet, endnu ere i Gjæld for den Udgift, søle derimod naturligtvis meget mere Tabet og faae en positiv Udgift, som ikke bliver dækket; men det maa bemærkes, at det er en Folge af, at de paa den anden Side i det Dieblit Byrden blev udredet have udredet den paa en for dem meget lettere og behageligere Maade end den, hvorpaa Land-

boerne have udredet denne Byrde ved selv at yde Kjørsler. Forøvrigt har jo Loven ogsaa navnlig af dette Hensyn givet Kjøbstæderne en halv Gang mere i Erstatning. Med Hensyn til den forrige Krig maa bemærkes — foruden andre Grindringer, der kunne gjøres med Hensyn til, at denne Foranstaltning næsten kom 20 Aar bagefter, — at denne Erstatning idetmindste de fleste Stæder havde meget lidet at betyde, fordi den blev affreven paa Restancer, som man neppe ventede at erholde. Hvad angaaer Erstatningen for de fiendtlige Kjørsler, troer jeg ikke, at der er fuld Grund til med disse at sammenstille de heromhandlede Kjørsler; de fiendtlige Kjørsler ere præsterede ifølge en fra vor Standpunkt uretlig Overlast, hvorimod de Kjørsler, som her tales om, ere præsterede ifølge en Lov, nemlig Forordn. af 1806, som paalægger enhver Statsborger denne Byrde uden at give ham noget Retstrax paa Erstatning, og den har altsaa en anden Character. Forsaavidt den ærede Rigsdagsmand begjærede Dplysninger om, hvilke de Kjørsler ere, som allerede ere erstattede, da erindrer jeg det ikke- saa paalideligt i dette Dieblit, at jeg nu vil indlade mig paa en Dpgivelse, hvorimod jeg skal staffe disse Dplysninger tilstede til Sagens næste Behandling. Herhen høre imidlertid kun enkelte og særegne Tilfælde, og jeg haaber, at de til den Tid tilveiebragte Dplysninger skulle vise, at disse Tilfælde ikke kunne faae nogen Indflydelse paa denne Sag; jeg troer navnlig, at det angaaer de Tilfælde, hvor de vedkommende Autoriteter selv strax have betalt den Befordring, som de have requireret til Militærkjørsler.

Bregendahl: Jeg skal blot tillade mig til, hvad den høifæredede Indenrigsminister udtalte, at bemærke, at, naar han, i det Hensyn, om vedkommende Commune har ladet Kjørslen præstere in natura eller efter Betaling, har fundet en billig Grund til at gjøre Forskiel mellem Erstatningens Størrelse, da forekommer det mig, at det ikke kan have nogen Betydning, idet vedkommende Commune, ved at lade Kjørslen præstere efter Betaling eller ved at leie Bogne, ikke har gjort Andet, end hvad